

صفحه ۳

اعتراضات و شکایات

کمیسیون مستقل انتخابات به تاریخ ۲۸ ماه میزان سال ۱۳۹۷ انتخابات ولسی جرگه را برگزار میکند. چون حق رأی دهنی و حق کاندید شدن از جمله حقوق قانونی اتباع کشور است و نظام انتخاباتی کشور نیز در صدد تأمین زمینه نمایندگی عمومی و عادلانه در نظام سیاسی کشور برای هموطنان بوده، پس رأی دهنده هنگام ورود به محل رأی دهنی در روز انتخابات متکلف است که:

- تذکرة تابعیت خود را با تصدیق ثبت نامی که کمیسیون جهت تثبیت هویت او مشخص کرده، ارائه کند؛
- مشخصات تذکرة تابعیت و تصدیق ثبت نام یا فهرست رأی دهنندگان تطبیق میشود؛ و
- اگر نام شخصی در فهرست رأی دهنندگان درج نبوده، طبق طرز العمل مربوط، حق ندارد رأی دهد.

اعتراض بر حق رأی دهنی

افراد ذیل میتوانند درباره حق رأی دهنی کسی اعتراض و شکایت کنند:

- اتباع واجد شرایط رأی دهنی؛ و
- ناظران دارای اعتبار نامه و مراجع مسؤول

اعتراض و شکایت باید قبل از انداختن ورق رأی در صندوق رأی دهنی، با رئیس محل رأی دهنی در میان گذاشته شود. رئیس محل رأی دهنی در زمینه تصمیم گرفته و اعتراض و شکایت را با دلایل و فیصله اتخاذ شده در ژورنال محل رأی دهنی ثبت میکند. در صورت عدم رضایت اعتراض کنندنده/شکایت کنندنده از تصمیم رئیس محل رأی دهنی، آنها میتوانند شکایات خود را در فورم مربوط که در محلات رأی دهنی موجود است، درج کنند. موارد مربوط اعتراض و شکایت با در نظر داشت لایحه و طرز العمل کمیسیون مرکزی شکایات انتخاباتی به آنها راجع میشود. قابل یادآوریست که نهادهای مشاهده حق اعتراض و شکایت ندارند.

صفحه معلوماتی - ۴: اعتراضات و شکایات

جمال خاشقچی منتقد عربستان سعودی نبود

صفحه ۴

چهار ناظر انتخاباتی در ولایت بلخ کشته شدند

صبح، کابل: یک مقام محلی ولایت بلخ تأیید می کند که گروه طالبان چهار ناظر «اسرار تاشقرغانی» نامزد مجلس نماینده گان را در بلخ کشته است. منیراحمد فرهاد، سخنگوی والی بلخ، به ۸ صبح گفت که این ناظران روز شنبه هنگامی که به قصد نظارت از روند رأی دهنی در حرکت بودند، در مسیر راه از سوی گروه طالبان در منطقه «شهرک ترکمن ها» از مربوطات ولسوالی نهر شاهی کشته شدند. سخنگوی والی بلخ افزود که طالبان موتر حامل این ناظران را به آتش کشیده اند و راننده آن را پس از لت و کوب رها کرده اند. طالبان تا کنون این موضوع را رد و با تأیید نکرده اند. این گروه اما پیش از این، هشدار داده بود که روند انتخابات را مختل خواهد کرد. در اولین روز برگزاری انتخابات نیز رویدادهای امنیتی زیادی در سراسر کشور به وقوع پیوست که دهها

نهادهای ناظر
کمیسیون مستقل
انتخابات را به
«سوء مدیریت»
متهم کردند

ناامنی و مشکلات
تخنیکی انتخابات
را در غرب کشور
با چالش روبه رو
ساخت

انتخاباتی
با بیش
از ۵۵۰۰
مشکل

مردم به ارزش‌های جمهوری باور دارند

دیروز هم مثل روز شنبه مردم افغانستان از انتخابات پارلمانی استقبال کردند. رأی‌دهنده‌گانی که به دلیل ضعف مدیریت کمیسیون مستقل انتخابات روز شنبه نتوانسته بودند، رأی بدهند، دیروز رأی دادند. صف‌های طولانی رأی‌گیری حتا در روز دوم برگزاری انتخابات نشان می‌دهد که مردم افغانستان اگر فرصت داشته باشند، در انتخابات‌ها شرکت می‌کنند. با آن که ضعف‌های کمیسیون مستقل انتخابات مشهود بود و شهروندان افغانستان در کل از عمل‌کرد دستگاه حکومت راضی نبودند، اما در انتخابات پارلمانی به گسترده‌گی اشتراک کردند. حتا در مرکزهای رأی‌گیری‌ای که روز شنبه به نحوی مورد حمله قرار گرفته بود، دیروز صف‌های طولانی رأی‌دهنده‌گان تشکیل شد. مردم افغانستان وفاداری‌شان را به ارزش‌های جمهوری نشان دادند و نظرات کسانی را ابطال کردند که تصور می‌کردند معیارهای مشروعیت سیاسی در افغانستان تغییر نکرده است. مردم افغانستان نشان دادند که از نظر آنان انتخابات به نهادها و حکومت‌کننده‌گان مشروعیت می‌دهد.

مردم افغانستان با حضور گسترده در پای صندوق‌های رأی ثابت کردند که خودشان را مالک قدرت سیاسی و صلاحیت قانون‌گذاری می‌دانند و این صلاحیت و مالکیت را از طریق انتخابات به نماینده‌گانی که خود برمی‌گزینند، می‌سپارند. مردم افغانستان دیگر خودشان موجوداتی تصور نمی‌کنند که باید توسط یک گروه یا مشتی از افراد اداره شوند. تصور بسیاری‌ها این بود که گروهی که بتواند حتا یک نظم خشن و عقبمانده را در روستاها و شهرها ایجاد کند، مورد استقبال مردم افغانستان قرار می‌گیرد. اما انتخابات این تصور را غلط ثابت کرد. کسانی که تلاش می‌کنند از راه زور به مردم افغانستان مسلط شوند، بدانند که اشتباه می‌کنند. آنان نمی‌توانند با خشونت و اعمال یک نظم عقب‌مانده مشروعیت بخرند.

بازنده‌ی سیاسی انتخابات پارلمانی افغانستان طالبان بودند. حضور گسترده‌ی مردم افغانستان در پای صندوق‌های رأی بیان‌گر آن است که نظام اجتماعی مطلوب طالب‌ها و افکار سیاسی آنان دیگر در افغانستان جا ندارد. افغانستان در دو دهه‌ی اخیر به لحاظ سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی تحول کرده است. هیچ بخشی از مردم افغانستان دیگر حاضر نیست که در بدل یک نظم عقب‌مانده و خشن، حاکمیت یک گروه عقب‌گرا را قبول کند. تردیدی نیست که مردم افغانستان می‌خواهند امنیت داشته باشند و دستگاه حکومت با کارایی تمام به آنان خدمت‌رسانی کند، ولی در کنار آن، مشروعیت انتخاباتی هم در افغانستان امروز ضروری است. در افغانستان امروزی هیچ گروهی بدون رقابت در انتخابات و گرفتن رأی، نمی‌تواند ادعای مشروعیت سیاسی کند. گروه‌هایی که داعیه‌های قومی، مذهبی و فرقه‌ای دارند، اگر از آزمون انتخابات موفق بدر نیایند، به هیچ وجه نمی‌توانند از یک حوزه‌ی خاص قومی یا مذهبی در افغانستان ادعای نمایندگی کنند. نیروهایی که به انتخابات باور ندارند و می‌خواهند از طریق غلبه بر مردم افغانستان پیروز شوند، باید بدانند که جامعه‌ی افغانستان دیگر پذیرای باورهای‌شان نیست. در طول تاریخ در جغرافیای افغانستان کنونی، تسخیر قدرت از راه غلبه‌ی نظامی، قاعده‌ی رایج زنده‌گی سیاسی بود. سران قبایل و عشایر صحرا گرد به دربارهای پادشاهان حمله می‌کردند، پادشاه بر حال را می‌کشتند و خود، اعلام حکومت می‌کردند. در آن زمان غلبه‌ی نظامی مشروعیت می‌آورد. حاکمی که می‌توانست حداقلی از امنیت و نظم را تأمین کند و دشمنانش را شکست دهد، به صورت خودکار صاحب مشروعیت سیاسی می‌شد. اما امروز وضعیت تغییر کرده است. دیگر مردم به غلبه‌ی نظامی باور ندارند. آثانی که با کشتار می‌خواهند بر مردم افغانستان پیروز شوند، باید بدانند که به لحاظ سیاسی باخت‌ه‌اند. حتا اگر نیروهای عقب‌گرا و خشن پیروزی‌های تاکتیکی نظامی به دست آورند، باز هم نمی‌توانند که صاحب مشروعیت سیاسی شوند.

مشروعیت سیاسی در افغانستان امروز از انتخابات می‌آید. البته مشروعیت سیاسی در این دیار معیارهای دیگری هم دارد، اما انتخابات اخیر پارلمانی نشان داد که انتخابات هم معیار مهمی است و بدون مشروعیت انتخاباتی هیچ گروهی نمی‌تواند ادعای حضور سیاسی در افغانستان امروزی کند. مردم افغانستان نشان دادند که ظرفیت‌های قابل توجه برای توسعه‌ی دموکراسی در کشورشان وجود دارد. تردیدی نیست که در انتخابات پارلمانی ضعف‌های کمیسیون مستقل انتخابات مشهود بود. مدیریت کمیسیون مستقل انتخابات ضعف جدی داشت، حضور گسترده‌ی مردم باید هم‌زمان با مدیریت سالم انتخابات می‌بود. کسی انتظار نداشت که در افغانستان به معیار امریکا یا فرانسه، انتخابات برگزار شود، اما مدیریت سالم روند انتخابات انتظار مشروعی بود که متأسفانه برآورده نشد. لازم بود که مرکزهای رأی‌گیری به موقع باز می‌شد، کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات به وقت سر کار می‌آمدند و مقره‌ای برای استفاده از دستگاه انگشت‌نگاری ساخته می‌شد. اما مدیران ارشد کمیسیون انتخابات نتوانستند انتظاراتی حداقلی را برآورده کنند. حال بر کمیسیون شکایات انتخاباتی است که ضعف‌ها را جبران کند. این کمیسیون باید به صورت حرفه‌ای و دقیق به شکایات رأی‌دهنده‌گان، نامزدان، تشکل‌ها، ناظران و مشاهدان ترتیب اثر بدهد تا عدالت انتخاباتی برقرار گردد. کمیسیون شکایات انتخاباتی در این مرحله، وظیفه‌ی دشواری به دوش دارد و باید با دقت تمام تصمیم بگیرد.

۸صبح، کابل: مقام‌های وزارت امور داخله می‌گویند، تا اکنون ۶۰ تن به شمول افراد حکومتی (نظامی و غیرنظامی) از سراسر کشور، به اتهام مداخله در امور انتخابات، از سوی پولیس شناسایی و بازداشت شده‌اند. نجیب دانش، سخنگوی وزارت امور داخله به ۸صبح گفت که ۴۴ تن از این افراد تنها از مربوطات کابل شناسایی و بازداشت شده‌اند. دانش اضافه کرد که این آمار نهایی نیست و ممکن است این رقم تغییر یابد. به گفته‌ی سخنگوی وزارت امور داخله، اتهام‌های مختلف دخالت در امور انتخابات بر این افراد وارد است و تحقیقات از آن‌ها جریان دارد.

وی گفت اسناد لازم در باره یک تعداد افراد زورگو که قصد داشتند به نفع یا زیان کاندید مشخص کار کنند، جمع‌آوری شده است.

روز گذشته نیز تصاویری در شبکه‌های اجتماعی دست به دست شد که نشان می‌داد نیروهای پولیس، دو دخترخانم را به اتهام مداخله در امور انتخابات بازداشت کرده‌اند.

گلاجان عبدالبدیع صیاد، رئیس کمیسیون انتخابات

سال یازدهم ♦ شماره مسلسل ۲۹۷۲ ♦ دوشنبه ۳۰ میزان ۱۳۹۷

وزارت داخله:

۶۰ تن را به اتهام مداخله در انتخابات بازداشت کردیم

نیز، ساعات پیش در یک نشست خبری، دست‌اندازی شماری از افراد زورمند در روند رأی‌دهی را تأیید کرد و گفت که شماری از صندوق‌های رأی از سوی برخی از این افراد شکستانده شده است.

این در حالی است که بر اساس هدایت رییس جمهور کشور، هیچ نظامی و غیرنظامی به شمول مسوولان و کارمندان حکومت، حق مداخله در امور انتخابات را ندارند.

مقام‌های حکومت اعلام کرده که با آن عده از مسوولان امنیتی که در امور انتخابات مداخله کرده‌اند و اسناد و مدارک مبنی بر مداخله آن‌ها وجود داشته باشد، مطابق به قانون، با این دسته از افراد برخورد جدی و قانونی صورت می‌گیرد.

از سویی هم نجیب دانش، سخنگوی وزارت امور داخله گفت که در مورد گزارش‌هایی مبنی بر مداخله افراد زورمند در امور انتخاباتی، پولیس اقدامات جدی کرده که جزییات آن به زودترین فرصت با کمیسیون و مردم در میان گذاشته می‌شود.

کمیسیون مستقل انتخابات:

۱۴۵ مرکز رأی‌دهی دیروز هم باز نشد

۸صبح، کابل: کمیسیون مستقل انتخابات می‌گوید، روند رأی‌دهی روز یک‌شنبه، تنها در ۲۵۶ مرکز و

در ۲۲ ولایت دنبال شده است. عبدالعزیز ابراهیمی، معاون سخنگوی کمیسیون انتخابات به ۸ صبح گفت که ۱۴۵ مرکز باقی‌مانده به دلیل تهدیدهای امنیتی هم‌چنان بسته ماندند در روز دوم رأی‌دهی نیز باز نشدند.

هم‌زمان با این، مسوولان محلی ولایت ننگرهار گفته‌اند که ۱۴ مرکز این ولایت هم باز نشده است. به گفته مسوولان ولایت ننگرهار، این مراکز در ولسوالی‌های خوگیانی، بتی‌کوت، شینواری، لعل‌پور، نازبان و سپین‌غر قرار دارند.

نجیب دانش سخنگوی وزارت امور داخله نیز دیروز در یک نشست خبری در کابل گفت: «بر بنیاد آخرین گزارش‌ها، روند رأی‌دهی در ۲۵۳ مرکز در ۲۱ ولایت کشور که از صبح امروز آغاز شده بود، بدون کدام تهدید امنیتی جریان یافت.» آمار کمیسیون انتخابات و وزارت امور داخله با هم هم‌خوانی ندارد و متفاوت است.

هر چند مسوولان امنیتی، «تهدیدات امنیتی» را دلیل برگزار نشدن روند رأی‌دهی در برخی از مراکز خواندند اما فرمانده قول اردوی ۲۰۷ ظفر با نشر اعلامیه‌ای گفته است که آغاز نشدن رأی‌دهی در روز

ایتلاف بزرگ ملی:

نتایج بخشی از آرا قابل قبول نیست

۸صبح، کابل: با آن که روند رأی‌دهی دیروز در ۳۲ ولایت به پایان رسید، اما اعضای ایتلاف بزرگ ملی می‌گویند، این انتخابات با چالش‌های فراوانی روبه‌رو بود و بخشی از آرای ریخته در صندوق‌ها، نزد آن‌ها اعتبار ندارد.

محمد ناطقی، عضو ایتلاف بزرگ ملی، می‌گوید، نتایج آرای مراکزی که در آن از دستگاه بایومتریک برای مشخص ساختن هویت رأی‌دهنده‌گان استفاده نشده، قابل قبول احزاب و جریان‌های سیاسی نیست.

آقای ناطقی به ۸صبح گفت که ایتلاف بزرگ ملی در پیوند به برگزاری انتخابات «نقشه‌ی راه» را مطرح کرده بود که یکی از موارد آن، چگونه‌گی استفاده از دستگاه بایومتریک بود. وی علاوه کرد «در مراکزی که از دستگاه بایومتریک استفاده نشده، تقلب صورت گرفته است.»

استفاده از دستگاه بایومتریک یکی از خواسته‌های اصلی ایتلاف بزرگ ملی بود که در پی آن کمیسیون مستقل انتخابات حاضر شد انتخابات پارلمانی را با استفاده از روش انگشت‌نگاری، برگزار کند.

از سویی هم نوررحمان اخلاقی، عضو دیگر ایتلاف بزرگ ملی، به ۸ صبح گفت که موجی از نارسایی‌ها، به تأخیر باز شدن مراکز رأی‌دهی، نبود برگه‌های کافی رأی‌دهی، نبود فهرست رأی‌دهنده‌گان، استفاده نکردن از دستگاه بایومتریک، کار نکردن دستگاه بایومتریک، ناآشنایی کارمندان کمیسیون با دستگاه، انتخابات پارلمانی را به «گند کشید».

او علاوه کرد که در پایان روز نخست انتخابات، رأی‌های شماری از مراکز شمارش شد، اما در پایان کار، ارقام با ناظران شریک نشده است. اخلاقی مدعی است که «در شماری از مراکز رأی‌دهی، ارقام تغییر کرد و نیز برگه‌های رأی‌دهی به فروش رفتند.»

این عضو ایتلاف بزرگ ملی در ادامه گفت که کمیسیون مستقل انتخابات به دلیل زمینه‌سازی تقلب از دستگاه بایومتریک استفاده نکرد و نیز کارمندان را به درستی آموزش نداد.

هرچند کمیسیون مستقل انتخابات دستگاه‌های بایومتریک را به مراکز رأی‌دهی رساند اما کار نکردن و عدم آشنایی کارمندان با این دستگاه‌ها، در روزهای انتخابات انتقادهای زیادی را برانگیخت.

موضوعی که به دنبال آن، مسوولان کمیسیون مستقل انتخابات، در تصمیم تازه‌ای به کارمندانش اعلام کردند که در صورت کار نکردن دستگاه‌های بایومتریک، از دستگاه‌های احتیاطی کار بگیرند و در صورت عملی نشدن این روش، روند رأی‌دهی را بر اساس فهرست رأی‌دهنده‌گان و برچسب‌ها ادامه دهند.

اما پاسخ کمیسیون انتخابات به این انتقادات اعضای ایتلاف بزرگ ملی چیست؟ عبدالعزیز ابراهیمی، معاون سخنگوی کمیسیون مستقل انتخابات، به ۸صبح گفت که در ۹۲درصد از مراکز رأی‌دهی از دستگاه بایومتریک استفاده شده است و تنها در ۸ درصد از این مراکز، روند رأی‌دهی بدون استفاده از این سیستم به پیش برده شده است.

او انتقادها در این زمینه را پذیرفت و گفت که استفاده از دستگاه بایومتریک در انتخابات «یک تجربه تازه برای کمیسیون بود» و به همین دلیل با چالش‌هایی نیز روبه‌رو شد. ابراهیمی تصریح کرد که آن‌ها نارسایی‌ها در روند انتخابات را می‌پذیرند اما «اگر ادعاهایی در مورد تخلف و تقلب انتخاباتی وجود داشته باشد از سوی کمیسیون شکایات انتخاباتی بررسی می‌شود.»

اما نتایج این انتخابات و مدیریت آن تا چی اندازه از سوی ارگ ریاست جمهوری پذیرفتنی است، محمدهارون چخانسوری، سخنگوی رییس جمهور در پاسخ به این پرسش روزنامه ۸ صبح گفت: «پذیرفتن و یا نپذیرفتن نتایج انتخابات به مردم تعلق دارد. قاعده بازی را قانون اساسی و قانون انتخابات تعریف کرده است. مردم با حضورشان در مراکز رأی‌دهی نشان دادند که روند انتخابات کامیاب بوده است.»

به گفته عبدالعزیز ابراهیمی، معاون سخنگوی کمیسیون مستقل انتخابات، روند رأی‌دهی ساعت شش دیروز یک‌شنبه به پایان رسیده و به دنبال آن، روند شمارش آرا در مراکز رأی‌دهی و انتقال صندوق‌ها به مراکز ولایات نیز آغاز شده است.

گفتنی است که نخستین مرحله شمارش آرا به محض ختم روند رأی‌دهی با حضور ناظران در مراکز رأی‌دهی آغاز می‌شود. مطابق به تقویم انتخابات، نتایج ابتدایی انتخابات تا ۱۹ ماه عقب و نتایج نهایی در ۲۹ ماه قوس همه‌گانی می‌شود.

رضایت «نسبی» رای‌دهنده‌گان از کار کمیسیون انتخابات

حسین حیدری

روند برگزاری انتخابات در روز دوم، نیز با مشکلاتی روبه‌رو بود، اما با آن هم شماری از رای‌دهنده‌گان و ناظران در مرکز کشور از چه‌گونه‌گی نظم و کار کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات به صورت «نسبی» راضی بودند. ساعت ۹:۳۰ صبح روز یک‌شنبه، ۲۹ میزان است. حدود صد تن از رای دهنده‌گان دم دروازه‌ی ورودی تکیه‌خانه وحدت در ناحیه ششم شهر کابل صف کشیده‌اند. محمدباقر مرد بزرگ‌سال، تازه به جمع رای‌دهنده‌گان پیوست. او سواد خواندن و نوشتن ندارد. پایش درد می‌کند و به سختی روی پاهایش انتظار رسیدن نوبت و رای دادن را می‌کشد. محمدباقر می‌گوید که روز اول انتخابات، دو بار

راضی بود. در مرکز رای‌دهی تکیه‌خانه وحدت، هر پنج نفر در ۱۵ دقیقه رای داده می‌توانستند. شلوغ نبود و رای‌دهنده‌گان به صورت منظم برای داخل تکیه خانه می‌شدند. قیس لطفی، یکی دیگر از رای‌دهنده‌گان در این مرکز بود. فاصله‌ی خانه آقای لطفی از تکیه‌خانه وحدت حدود سه متر است. او می‌گوید که در روز اول انتخابات از صبح تا شام در صف رای‌دهی منتظر بوده، اما نتوانسته رای بدهد. آقای لطفی می‌گوید: «پس از نماز شام هم داخل تکیه‌خانه شدم و تا ساعت هشت شب منتظر ماندم، اما نتوانستم رای بدهم.» قیس لطفی روز یک‌شنبه، ۲۹ میزان نیز به این مرکز رای‌دهی مراجعه کرده بود تا رای دهد. او می‌گوید: «در روز اول انتخابات یک غرفه رای‌دهی بود، کارمند دو غرفه‌ی دیگر نیامده بودند، خیلی بی‌نظمی زیاد بود.» برخلاف روز شنبه، ۲۸ میزان، روز دوم انتخابات هر سه غرفه رای‌دهی این مرکز فعال شده بود و کارمندان آن نیز حضور داشتند.

برخلاف مرکز رای‌دهی تکیه‌خانه وحدت، شماری از مرکزهای رای‌دهی دیگر که روز شنبه، ۲۸ میزان به دلیل نرسیدن مواد حساس انتخاباتی در شهر کابل بسته ماندند، روند کار این مراکز، روز یک‌شنبه، ۲۹ میزان نیز به کندی پیش می‌رفت، مرکز رای‌دهی، مسجد نبی اکرم در شهرک امید سبز، شهر کابل روز شنبه، ۲۸ میزان با حضور صدها رای‌دهنده بسته ماند و روز یک‌شنبه، ۲۹ میزان نیز با سه ساعت تأخیر شروع به کار کرد.

مهتاب ساحل، روز دوم انتخابات نیز برای رای دادن به این مرکز آمده بود. او در روزم دوم انتخابات نیز از روند کار کمیسیون مستقل انتخابات ناراضی بود و می‌گفت: «مشکلات بسیار زیاد هست، هیچ نوع نظمی وجود ندارد، تنها در دم

دروازه مرکز رای‌دهی دو خانم برای تلاشی وجود دارد، در داخل مرکز ناظران سراسیمه‌تر از رای‌دهنده‌گان هستند.» مهتاب ساحل، دلیل این بی‌نظمی‌ها را نابلدی کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات با دستگاه‌های بایومتریک دانست و گفت: «برای این کارمندان پیش از انتخابات باید چه‌گونه‌گی استفاده از دستگاه‌های بایومتریک و مدیریت کردن رای‌دهنده‌گان آموزش داده می‌شد، تا روند رای‌دهی به سرعت بیش می‌رفت.»

خانم ساحل از کندی کار در این مرکز رای‌دهی ابراز نگرانی کرد و گفت که تعداد رای‌دهنده‌گان در مرکز رای‌دهی مسجد نبی اکرم زیاد هست و به احتمال زیاد تا پایان روز روند رای‌دهی آنان خلاص نشود. او هم‌چنان گفت که یک تعداد خانم‌ها به دلیل کشیدن انتظار زیاد، بدون این که رای بدهند، به خانه‌های‌شان رفتند و احتمال دارد که دوباره نیایند.

شکایت و انتقاد باشنده‌گان شهر کابل در روز دوم انتخابات نسبت به روز دوم انتخابات کم‌تر بود. در روز دوم انتخابات، بیش‌تر مشکلات روز اول حل شده بود. بی‌نظمی، نبود مواد حساس انتخاباتی در شماری از مراکز، کم‌بود اوراق رای‌دهی و جابه‌جا شدن نام‌های شماری از رای‌دهنده‌گان در روز دوم انتخابات تا حدی زیاد حل شده بود. تأخیر در شروع روند رای‌دهی، کندی کار و نابلدی کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات در روز دوم انتخابات نیز پا برجا بود. احمدضیا رحمانی، ناظر در مرکز رای‌دهی شهرک ۱۲ امام، ناحیه سیزدهم می‌گوید که از هشت غرفه رای‌دهی، چهار غرفه برای رای‌دهنده‌گان باز شده است که کافی نیست. آقای رحمانی افزود: «روند رای‌دهی خیلی به کندی پیش می‌رود، ساعت ۱۰:۳۰ شروع شد، هر نفر که برای رای‌دادن در داخل مکتب می‌رود، نیم ساعت طول می‌کشد، با این وضع کسانی که در این مرکز نام‌نویسی کرده‌اند، رای داده نخواهند توانست.» به قول او در این مرکز حدود چهار نفر نام‌نویسی کرده‌اند، اما با کندی کار کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات این افراد از دادن رای محروم خواهند شد.

دومین روز رای‌دهی در ۲۵۶ مرکز و در ۱۴ ولایت کشور صبح روز یک‌شنبه، ۲۹ میزان، آغاز شد. با آن‌که قرار بود روند رای‌دهی ساعات آخر روز شنبه، ۲۸ میزان پایان یابد، اما به دلیل مشکلات امنیتی و تخنیکی، ۴۰۱ مرکز روز شنبه، ۲۸ میزان مسدود ماند و در روز یک‌شنبه، ۲۹ میزان نیز ۱۴۵ مرکز باز نشد. به قول مقام‌های کمیسیون مستقل انتخابات بیش‌تر این مراکز به دلیل مشکلات امنیتی بسته مانده است.

صحبت از «بی‌نظمی و تخلف» بود. در شماری از مراکز رای‌دهی، مردم ساعت ۶ صبح، حاضر شدند، اما ساعت‌ها منتظر ماندند تا کارمندان کمیسیون انتخابات حاضر شوند. حمید، یکی از راننده‌گان تاکسی در کابل می‌گوید که او به یکی از سایت‌های رای‌دهی، برای رای دادن رفته است، اما از آن‌جا که بی‌نظمی زیاد را دیده، از به کار بردن رای خود منصرف شده است. این باشنده‌ی کابل معتقد است که با چنین وضعیتی که انتخابات برگزار شده، نمی‌تواند آن قدر که خواهش آنان بود، شفاف باشد.

دیر باز شدن مراکز رای‌دهی، ناوقت رسیدن کارمندان کمیسیون و کار نکردن دستگاه بایومتریک از چالش‌هایی بوده است که شماری از مراکز رای‌دهی با آن روبه‌رو شده‌اند. شماری از نامزدان انتخابات مجلس نماینده‌گان نیز در شبکه‌های اجتماعی ادعا کرده‌اند که پیش از رسیدن ناظران آنان، صندوق‌های رای‌دهی باز شده‌اند.

شماری از شهروندان نیز از نبودن نام‌شان در فهرست رای‌دهنده‌گان شکایت دارند. آنان می‌گویند که تمام فهرست‌های محل نام‌نویسی مربوطشان را زیر و رو کرده‌اند، اما نام‌شان در فهرست‌ها نبوده است. این شهروندان هم‌چنان می‌افزایند که آنان با پذیرفتن خطرات و مشکلات بسیار، پای صندوق‌های رای رفتند، اما بدون رای‌دهی به خانه برگشتند. در همین حال، گلاجان عبدالبدیع صیاد رییس کمیسیون انتخابات روز یک‌شنبه (۲۹ میزان) در یک نشست خبری گفت که این کمیسیون در روز انتخابات به کم‌بود کارمند نیز مواجه شده است.

واکنش فعالان مدنی

فعالان جامعه‌ی مدنی می‌گویند که کمیسیون شکایات انتخاباتی، باید از بهر به دست آوردن اعتماد مردم شکایات را بررسی کند.

عزیز رفیعی، رییس مجتمع جامعه‌ی مدنی می‌گوید با کسانی که در انتخابات ۲۸ میزان مرتکب تخلف شده‌اند، باید به اساس قانون جدید انتخابات برخورد شود. آقای رفیعی هم‌چنان افزود که رای شهروندانی که بر اثر کار نکردن دستگاه بایومتریک، با روش فهرست رای‌دهنده‌گان رای داده‌اند، باید روشن شود که پذیرفتنی است یا خیر.

در همین، حال احمدضیا رفعت، استاد دانشگاه می‌گوید کمیسیون شکایات انتخاباتی باید شکایات را دسته‌بندی کرده و شکایاتی را که روی نتیجه‌ی انتخابات تأثیر می‌گذارند، به گونه‌ی جدی بررسی کند. آقای رفعت هم‌چنان گفت شکایت‌هایی که مستند نیستند، تنها ادعا اند قابل رسیده‌گی نیستند.

انتخاباتی با بیش از ۵۵۰۰ مشکل

مصور زادفر

عادی‌ای را در نظر گرفتند که نام رای‌دهنده‌گان را بر آن می‌نوشتند. کمیسیون شکایت انتخاباتی می‌گوید که این کتاب‌چه‌ها باید از سوی کمیسیون انتخابات رسمیت و اعتبار داده شوند. کم‌بود برگه‌های رای‌دهی در شماری از مراکز رای‌دهی نیز از دیگر مشکلاتی است که در روز انتخابات پیش شده است.

به گفته‌ی کمیسیون شکایات انتخاباتی مشکل دیگری که در روز انتخابات به جود آمد، عدم آشنایی کارمندان با دستگاه بایومتریک بوده است. کمیسیون شکایات انتخاباتی می‌گوید که این مشکلات هنوز من‌حیث شکایت ثبت نشده‌اند، اما گزارش‌های رسیده و دریافت‌های این کمیسیون این شمار مشکلات را نشان می‌دهد.

علی‌رضا روحانی، سخنگوی کمیسیون شکایات انتخاباتی گفت که پس از بررسی شکایت‌ها، این کمیسیون روی مواردی که شکایت صورت گرفته است، تصمیم اتخاذ خواهد کرد.

کمیسیون شکایات انتخاباتی می‌گوید که هزاران مشکل در روز انتخابات وجود داشته که این کمیسیون ثبت کرده است. علی‌رضا روحانی، سخنگوی کمیسیون شکایات انتخاباتی می‌گوید که تنها ۱۷۰۰ مشکل در کابل وجود داشته است. مشکلاتی که در سراسر افغانستان در روز انتخابات وجود داشته است. او می‌گوید که در این انتخابات، بیش از ۵۵۰۰ مشکل وجود داشته است.

به گفته‌ی سخنگوی کمیسیون شکایات انتخاباتی تأخیر در باز شدن مراکز در روز دوم انتخابات نیز وجود داشته است. آقای روحانی هم‌چنان افزود که فهرست نام‌های رای‌دهنده‌گان در شماری از مراکز رای‌دهی کامل نبوده و در شماری از این مراکز، اصلاً فهرست وجود نداشته است. او گفت: «در شماری از مراکز که مردم به خاطر رای دادن رفته بودند، نام شماری از مردم به صورت کتله‌ای وجود نداشته است. این مشکل به صورت متواتر به ما شکایت شده است.» در شماری از مراکز رای‌دهی، از آن‌جا که فهرست رای‌دهنده‌گان نرسیده بود، کارمندان کمیسیون فهرست

جمال خاشقچی منتقد عربستان سعودی نبود

● منبع: کانسر تیمنبوز

● نویسنده: اسعد ابوخلیل

● مترجم: عزیز منصف

تغییر معیارهای مشروعیت

● فردوس

آنان در شروع فعالیت‌های‌شان به عنوان یک نیروی شورشی، کارمندان حکومت و مخالفان محلی‌شان را تهدید می‌کردند که در صورتی که وظایف‌شان را ترک نکنند، کشته خواهند شد، آنانی که تهدید طالب‌ها را جدی نگرفتند، کشته شدند. طالبان هیچ‌گاهی در عملی کردن تهدیدهای‌شان انعطاف نشان نداده‌اند.

مردم می‌دانستند که طالب‌ها انتخابات پارلمانی را هدف نظامی اعلام کرده‌اند. هدف قرار دادن انتخابات مصداق دیگری غیر از حمله بر محل‌های رأی‌گیری ندارد. در محل‌های رأی‌گیری هم کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات، ناظران، مشاهدان و رأی‌دهنده‌گان حضور دارند. نیروهای نظامی‌ای که امنیت انتخابات را تأمین می‌کنند در بیرون از محل رأی‌گیری حضور دارند. حتا حمله به این نظامیان هم جان رأی‌دهنده‌گان را می‌گرفت. ولی با وجود تمام این تهدیدها، جوانان، زنان، مردان مسن و پیرزنان به پای صندوق‌های رأی رفتند و به نامزدان دل‌خواه‌شان رأی دادند. حضور گسترده‌ی مردم در پای صندوق‌های رأی‌دهی به رغم تهدیدهای طالبان نشان می‌دهد که مردم افغانستان به انتخابات، ارزش قایل هستند و آن را مهم می‌دانند. اگر آنان انتخابات را امر مهم نمی‌دانستند، در آن شرکت نمی‌کردند.

تنها تهدیدهای طالبان هم نبود. سابقه‌ی بد کمیسیون مستقل انتخابات در مدیریت انتخابات و نظرات سیاست‌مداران پرنفوذ در مورد روند انتخابات هم وضعیتی آفریده بود که بیش‌تر مردم تصور می‌کردند، انتخابات مسخره است و نباید رأی بدهند. برخی از سیاست‌مداران پرنفوذ به حق از احتمال تقلب در انتخابات تشویش داشتند و نگرانی‌های‌شان را ابراز می‌کردند. کمیسیون مستقل انتخابات هم در انتخابات‌های قبلی نشان داده بود که توانایی حفظ بی‌طرفی سیاسی‌اش را ندارد و انتخابات سالم را نمی‌تواند مدیریت کند. اما باوجود این نگرانی‌ها شهروندان افغانستان در مناطقی که زمینه برای برگزاری انتخابات فراهم بود، به پای صندوق‌های رأی رفتند و به کسانی که فکر می‌کردند برای نماینده‌گی از آنان مناسب‌اند، رأی دادند. مشکلات تخنیکی روند انتخابات و مدیریت ضعیف کمیسیون مستقل انتخابات مسأله‌ای است که باید جداگانه مورد بحث قرار بگیرد.

تجربه‌ی انتخابات پارلمانی در دو روز گذشته نشان داد که ظرفیت‌های لازم اجتماعی و فرهنگی در افغانستان برای بدل شدن انتخابات به یک نهاد نیرومند و پایدار وجود دارد. از آن‌جایی که انتخابات در فرهنگ سیاسی افغانستان جایش را باز کرده است، بعید است که نیروهای باورمند به خشونت و تسخیر قدرت از راه زور بتوانند از مجموع مردم افغانستان مشروعیت بگیرند. عصر غلبه‌ی نظامی، کودتا و تسخیر قدرت از راه زور و بعد تلاش برای ایجاد مشروعیت از طریق نهادهای مذهبی به پایان رسیده است. نیروهایی که نتوانند در انتخابات رقابت کنند و رأی به دست بیاورند، به هیچ وجه نمی‌توانند که صرف با اتکا به زور و روایت‌های مذهبی مشروعیت بخرند.

استقبال گسترده‌ی مردم افغانستان از انتخابات پارلمانی اخیر ثابت کرد که معیارهای مشروعیت سیاسی در کشور دچار تغییر شده است. قبلاً کلیشه‌ی مسلط این بود که فرهنگ سنتی افغانستان دموکراسی را برنمی‌تابد و این جامعه معیارهای سنتی و قبیایلی خودش را برای مشروعیت دارد. در این تردیدی نیست که فرهنگ سنتی افغانستان معیارهای مشروعیت را در این جغرافیا تعریف کرده بود. در این جغرافیا هر سرلشکری که می‌توانست قلمرو را تسخیر کند، دشمنانش را شکست دهد و حد اقلی از نظم را برقرار کند، صاحب مشروعیت سیاسی می‌شد. حاکمی که می‌توانست حد اقلی از نظم و امنیت را تأمین کند، مشروعیت می‌خرد و سنت‌های فرهنگی و روایت‌های دینی حاکم بر این جامعه هر نوع شورش مسلحانه و مخالفت با این حاکم را منع می‌کرد. اما معیارهای مشروعیت سیاسی در این دیار دچار تحول شد. فرایند تحول معیارهای مشروعیت سیاسی حالا به مرحله‌ای رسیده است که انتخابات یکی از ابزار مشروعیت‌بخش به قدرت‌مدان است.

انتخابات پارلمانی اخیر نشان داد که دیگر هیچ نیرویی در افغانستان نمی‌تواند، صرف با اتکا به روایت‌های مذهبی، قومی و فرقه‌ای صاحب مشروعیت اجتماعی و سیاسی شود. مشروعیت سیاسی و اجتماعی هر نیروی سیاسی زمانی کامل می‌شود که رأی شهروندان را به دست بیاورد و حوزه‌ی انتخاباتی داشته باشد. هر نیرویی که ادعا می‌کند مشروعیت قومی، مذهبی یا فرقه‌ای دارد اگر در میدان انتخابات خودش را نیازماید، نمی‌تواند با قاطعیت ادعا کند که صاحب مشروعیت است و بخشی از مردم را نماینده‌گی می‌کند. انتخابات دیگر بدل به یکی از معیارهای مشروعیت‌بخش شده است. بدل شدن انتخابات به یکی از معیارهای مشروعیت‌بخش سبب می‌شود که زمینه برای بدل شدن انتخابات به یک نهاد در افغانستان بیش‌تر آماده شود. وقتی انتخابات برای جامعه بدل به یک ارزش شود، زمینه برای شکل‌گیری نهادهایی که از این ارزش حفاظت کنند، مساعد می‌شود. نهادهای برای حفاظت از ارزش‌ها به میان می‌آیند. امنیت و سلامت فیزیکی شهروندان یکی از ارزش‌ها است، برای حفاظت از این ارزش، نهادهای امنیتی به میان آمده است.

حال که انتخابات رفته‌رفته بدل به یک ارزش اجتماعی می‌شود، زمینه‌های لازم اجتماعی برای بدل شدن آن به یک نهاد به میان آمده است. نشانه‌های بدل شدن انتخابات به یک ارزش را در انتخابات پارلمانی اخیر دیدیم. طالب‌ها اعلام کرده بودند که به مرکزهای رأی‌گیری حمله می‌کنند. آنان انتخابات را یک هدف نظامی اعلام کردند. اعلام انتخابات به عنوان یک هدف نظامی نشان می‌داد که طالب‌ها در برهم زدن روند انتخابات جدی هستند. طالب‌ها نشان داده‌اند که تهدیدهای‌شان را عملی می‌کنند. آنان تهدید کرده بودند که کارمندان برخی از رسانه‌ها را هدف قرار می‌دهند، این کار را کردند و مسوولیت آن را هم به دوش گرفتند.

خاشقچی هیچ‌گاه حرفی زده است که مقامات سعودی را ناراحت سازد. او باری، هنگامی به عنوان سردبیر الوطن زمانی دچار مشکل شد که مقالاتی توسط نویسنده‌گان دیگر و نه شخص خاشقچی، در این روزنامه چاپ شد و در آن از علمای محافظه‌کار سعودی به طور خفیفی انتقاد صورت گرفته بود، انتقاداتی که روزگاری از آن حمایت می‌کرد. مقامات به خاطر محافظت از او در برابر مقامات مذهبی وی را در یک شغل رسانه‌ای دیگر در دولت گماشتند.

خاشقچی از سوی دولت عربستان به عنوان فردی تعیین شده بود که حق صحبت با خبرنگاران غربی که مسایل و موضوعاتی مربوط به پادشاهی عربستان را پوشش می‌دادند، داشت. او شاید در صحبت با گزارشگران حرف‌های دل‌پذیری می‌زد اما هیچ‌گاهی مشروعیت خاندان آل‌سعود را زیر سوال نمی‌برد. او در طول یک‌سال نوشتن برای واشنگتن‌پست نیز به همین صورت عمل کرد.

یک مرتجع

خاشقچی خبرنگار عقب‌گرایی بود: او حامی خانواده‌های سلطنتی در منطقه و مدعی «اصلاح‌پذیری»‌شان بود. برای او تنها دولت‌های سکولار منطقه مانند عراق، سوریه و لیبیا که رابطه‌ای پرتنش با عربستان سعودی داشتند، تن به اصلاحات نداده و باید سرنگون می‌شدند. او طرفدار اسلامی‌سازی سیاست دنیای عرب بر اساس ایدیولوژی اخوان‌المسلمین بود.

دیدگاه خاشقچی «خیزش دنیای عرب» به رهبری دولت عربستان سعودی بود. او در نوشته‌هایش به زبان عربی از به اصطلاح «اصلاحات» محمد بن سلمان و حتا «جنگش با فساد» که احمقانه‌ترین حرف ممکن در منطقه و جهان است، حمایت می‌کرد. او باور داشت که بازداشت و محبوس کردن شاهزاده‌گان سعودی در هوتل ریتز در ریاض کار مشروعی بود (البته، در نوشته‌ای در واشنگتن‌پست به صورت خیلی خفیف از آن انتقاد کرد). این در حالی است که در میان آن شاهزاده‌گان آخرین حامی‌اش شاهزاده الولید بن طلال نیز در آن هوتل گران‌قیمت قرار داشت. خاشقچی می‌خواست که مشاور بن سلمان باشد ولی وی به خاشقچی اعتماد نداشت و درخواستش را نپذیرفت.

خاشقچی در نوشته‌هایش در روزنامه‌ی امریکایی واشنگتن‌پست (همزمان با نسخه‌ی عربی‌اش در سایت آن) خود را لیبرال دموکرات حامی دموکراسی و اصلاحات می‌نمود، ولی هیچ‌گاه مشروعیت رژیم سعودی و یا سیاست‌های غربی در خاورمیانه را زیر سوال نمی‌برد. خبرنگاران رسانه‌های اصلی شیفته‌اش بودند. آن‌ها وی را یک عرب بلی‌گوی می‌دیدند که پوشش خبری‌شان از منطقه را نه تنها نقد نمی‌کرد، بلکه ستایش می‌نمود. از نظر خاشقچی رسانه‌های اصلی امریکا تجسمی از روزنامه‌نگاری حرفه‌ای بود. تمایلات اسلام‌گرایانه‌ی خاشقچی به ترکیه و اخوان‌المسلمین در نوشته‌های عربی‌اش کاملاً مشهود بود. در غرب این موضوع فراموش شده است و یا کسی از آن اطلاع کم دارد که در جریان جنگ سرد عربستان سعودی از حامیان و پرورش‌دهنده‌گان اخوان‌المسلمین به عنوان سلاحی علیه جناح سکولار و پیشرو عرب به رهبری جمال عبدالناصر، رئیس جمهور مصر بود. اخوانی‌ها نظام تعلیمی سعودی را تحت کنترل خود داشتند و شاگردان را طوری تربیه می‌کردند که ستایش‌گر اخوان‌المسلمین باشند. اما یازده سپتامبر همه‌چیز را در محاسبات عربستان تغییر داد: رژیم سعودی به دنبال گوسفند قربانی جهت پوشاندن نقش خود در حمایت از افراط‌گرایی اسلامی بود و اخوانی‌ها کاملاً برای انداختن تمام تقصیرات به گردن‌شان مناسب بودند. و این موضوع خاشقچی را نیز مظنون ساخت.

نشانه‌های علیه او

مقالات اخیر در مطبوعات عربستان گواه آن بود که رژیم احتمالاً علیه خاشقچی اقدام می‌کند. وی حامیانش را از دست داده بود ولی این سخن که گویا به دنبال راه‌اندازی یک حزب مخالف عربی بود، اعتباری نداشت. جرم اصلی خاشقچی حمایتش از حامیان اخوان، یعنی دولت‌های قطر و ترکیه بود.

نویسنده‌ای در عکاظ، روزنامه چاپ جده، خاشقچی را متهم به دیدار با امیر قطر در هوتل فورسیزن در نیویارک و هم‌چنان ارتباط با «دستگاه‌های استخباراتی منطقه و جهان» کرد. اگر این حرف واقعیت داشته باشد، سرنوشت این آنویسنده‌ی مقتول را رقم زد. قطر در حال حاضر دشمن درجه‌یک عربستان، و حتا بدتر از ایران، به حساب می‌آید.

عربستان با خاشقچی هم‌مانند یک فراری برخورد می‌کرد، کسی که اجازه‌ی بریدن از هیات حاکمه‌ی این کشور را نداشت. آخرین کسانی که از رژیم سعودی بریدند شاهزاده طلال و شاهزاده بدر بودند که در سال ۱۹۶۲ میلادی به جنبش ناسیونالیست ناصر پیوستند.

خاشقچی باید تنبیه می‌شد تا لرزه بر اندام کسانی بیفتد که قصد فرار و بریدن از رژیم سعودی را دارند.

اسعد ابوخلیل، لبنانی-امریکایی، استاد علوم سیاسی در دانشگاه دولتی کالیفرنیا است.

غیب شدن جمال خاشقچی، روزنامه‌نگار سعودی، در قونسلسگری عربستان در استانبول در هفته گذشته سر و صدای زیادی در رسانه‌ها برانگیخت، اما همان طوری که انتظار می‌رفت، سخنی در این مورد در رسانه‌های عربی تحت کنترل عربستان سعودی زده نشد. روزنامه‌ی واشنگتن‌پست، که خاشقچی برای آن می‌نوشت و دیگر رسانه‌های غربی، به طور پیوسته به این موضوع پرداخته و فشارهای خودشان را بر ریاض جهت توضیح نقشش در این رویداد افزایش بخشیدند.

چیزهای عجیبی در مورد خاشقچی در رسانه‌های غربی می‌خوانیم. دیوید هرست در روزنامه‌ی گاردین ادعا کرد که خاشقچی عمیقاً پاسدار ارزش‌هایی چون «حقیقت، دموکراسی و آزادی» بود. رییس سازمان دیده‌بان حقوق بشر وی را «روزنامه‌نگار صریح اللهجه و منتقد» توصیف کرد.

اما آیا واقعاً زمانی که او با شاهزاده‌گان سعودی کار می‌کرد، مدافع چنین ارزش‌هایی بود؟

خاشقچی عضو وفادار دستگاه تبلیغاتی سعودی بود. هیچ خبرنگار آزادی در عربستان اجازه فعالیت ندارد: در آن‌جا مردان و زنان شجاعی بوده‌اند که دیوار سخت اطاعت‌گرایی سیاسی را شکسته‌اند ولی همیشه به خاطر دیدگاه‌های خود مورد تعقیب و مجازات قرار گرفته‌اند. خاشقچی از آن شمار نبود.

برخی نویسندگان آسیب دیدند که رییس‌شان در روزنامه‌ی الوطن خاشقچی بود. خاشقچی- برخلاف آنچه درباره‌اش نوشته می‌شود- هیچ‌گاهی از سوی دولت عربستان مؤاخذه نشده است، تنها دو سال پیش از توییت کردن و نوشتن برای روزنامه‌ی الحیات در لندن که صاحب آن خالد بن سلطان، شاهزاده‌ی سعودی است، توسط شاهزاده بن سلمان، ولی‌عهد عربستان، منع شد. در یک مقایسه تاریخی، نصیر السعید نویسنده‌ای شجاع سکولار عرب در سال ۱۹۵۶ میلادی از عربستان فرار کرد، در قاهره و بعداً بیروت مسکن گزید. او نوشته‌های زیادی(البته عامه پسند) در مورد تاریخ خاندان آل سعود نوشت. او بی‌محابا به خانواده‌ی سلطنتی سعودی می‌تاخت.

به همین خاطر، دولت سعودی به فرمانده فاسدی در جنبش فتح فلسطین در بیروت(ابو الزعیم که با دستگاه استخباران اردن ارتباط داشت) پول پرداخت کرد که کار نصیر السعید را یک‌سره کند. او السعید را در یک خیابان پرجمعیت در سال ۱۹۷۹ میلادی ربود و تسلیم عربستان سعودی در آن کشور کرد. تصور می‌شود که وی در آن‌جا شکنجه و کشته شد(برخی هم بر این باور اند که او بر فراز صحرای رب‌الخلیل از طیاره به بیرون انداخته شد.)

در جست‌وجوی شاهزاده‌ی کارساز

خاشقچی گزارشگر جوان و بلندپروازی بود و می‌دانست که برای رشد در حوزه‌ی خبرنگاری در عربستان نیازی به حرفه‌ای بودن، شهامت و رعایت اصول اخلاقی خبرنگاری نیست. در عربستان سعودی، شما باید به یک شاهزاده کارساز وابسته باشید. او پیش از این به دو تن از این شاهزاده‌گان وابسته بود: ترکی الفیصل (رییس استخبارات سعودی) و برادرش شاهزاده خالد الفیصل، صاحب روزنامه‌ی الوطن که خاشقچی برای نخستین‌بار به عنوان سردبیر کارش را در آن‌جا آغاز کرد.

خاشقچی به خاطر راضی ساختن مقامات و توانایی فوق‌العاده‌اش در عیار سازی خود با دیدگاه‌های حکومت غالب دست بالایی داشت. در عصر ضدیت با کمونیسم و ترویج جهاد در افغانستان و جاهای دیگر، خاشقچی یک معتقد واقعی بود. او در کنار اسامه بن‌لادن جنگید و به تبلیغ و ترویج داعیه‌ی مجاهدین [افغان] پرداخت.

دیوید اگنشس، مقاله‌نویس واشنگتن‌پست و دیگران طوری جلوه می‌دهند که گویا او در آن زمان گزارشگر جنگ بود- انکار سپاهیان بن‌لادن از یک خبرنگار مستقل دعوت کرده بودند که از جریان نبردشان با دشمن گزارش تهیه کند.

کل پروژه‌ی پوشش خبری مجاهدین افغان و تبلیغ‌شان در مطبوعات عربستان کار شاهزاده ترکی، رییس استخبارات سعودی و حامی اصلی خاشقچی بود.

رسانه‌های غربی از سوابق کاری خاشقچی (توسط نویسنده‌گانی که زبان عربی را بلد نیستند) تصویری غیر واقعی به دست داده‌اند. آن‌ها از او به عنوان یک خبرنگار شجاع تحقیقی که مقامات سعودی را باکارش ناراحت کرده است، توصیف می‌نمایند. اما این موضوع واقعیت ندارد: در عربستان سعودی خبرنگاری اِبه معنای رایج کلمه] وجود ندارد، آن‌چه است تبلیغاتی به غایت زمخت و برهنه است.

سردبیران افرادی معتمدی‌اند که وفاداری خود [به رژیم] را از دیرباز ثابت ساخته‌اند. سال قبل، خاشقچی در مصاحبه‌ای با یک گزارشگر عرب زبان در استانبول اذعان کرد که در عربستان سعودی هم وظیفه‌ی سردبیری را انجام می‌داد و هم کاری سانسورگری را. سردبیران روزنامه‌های متعلق به دولت عربستان (سخنگویان شاهان و شاهزاده‌گان) دستورهای حکومت را اجرا کرده و مطالب مخالفت‌آمیز را سانسور می‌کنند.

نهادهای ناظر کمیسیون مستقل انتخابات را به «سوء مدیریت» متهم کردند

● فهمیم امین

نهادهای ناظر بر انتخابات، کمیسیون مستقل انتخابات را به نداشتن برنامه‌ی منظم و مدیریت بد انتخابات پارلمانی متهم کردند. مسوولان نهادهای ناظر می‌گویند انتخابات نیازمند مدیریت ثابت و مدبرانه است که کمیسیون مستقل انتخابات از عهده آن برنیامده است.

مسوولان بنیاد انتخابات آزاد و عادلانه افغانستان (فیفا) می‌گویند با وجود بی‌باوری‌هایی که نسبت به شفافیت روند انتخابات وجود داشت، شهروندان پای صندوق‌های رأی رفتند. اما به گفته‌ی مسوولان فیفا شماری زیاد رأی‌دهنده‌گان سراسیمه شدند و برخی‌ها نیز از حق رأی‌دهی محروم شدند. یوسف رشید، رییس اجرایی نهاد فیفا روز یک‌شنبه، بیست‌ونهم میزان، در یک نشست خبری در کابل گفت: «اپجاب می‌کرد کمیسیون مستقل انتخات یک مدیریت بسیار مبتکر و در عین

حال فعال در عرصه انتخابات می‌داشت که متأسفانه در این قسمت آنان درخشش خوبی نداشت.» آقای رشید افزود، «این سوء مدیریت سبب شد یک نوع پراکنده‌گی در سطح مراکز رأی‌دهی به میان آید که در نتیجه‌ی آن مردم از حق اشتراک در روند رأی‌دهی محروم شدند.»

این در حالی است که روند رأی‌دهی برای نامزدان پارلمانی صبح روز شنبه، بیست‌وهشتم میزان، برای یک روز آغاز شد، اما به دلیل چالش‌های تخنیکی و امنیتی این روند روز یک‌شنبه نیز ادامه داشت.

نهادهای ناظر، مشکل فهرست رأی‌دهنده‌گان و دشواری به کارگیری از فناوری انگشت‌نگاری را دو چالش عمده فرا راه رأی‌دهی عنوان می‌کنند. رییس اجرایی فیفا گفت، با آن که احزاب سیاسی بر استفاده از فناوری انگشت‌نگاری اصرار داشتند

مسوولان نهادهای ناظر می‌گویند احزاب و جریان‌های سیاسی بر استفاده از فناوری انگشت‌نگاری اصرار داشتند و اکنون استفاده از همین فناوری سبب شده است که برخی از شهروندان از حق رأی‌دهی محروم بمانند. به گفته‌ی رییس فیفا احزاب سیاسی در این مورد مسوول و پاسخ‌گو اند. احزاب سیاسی اما می‌گویند مشروعیت انتخابات پارلمانی نزد آنان زیر سوال است. نورالرحمان اخلاقی، عضو ایتلاف بزرگ ملی به روزنامه ۸صبح گفت، خواست احزاب سیاسی استفاده از فناوری انگشت‌نگاری با میکانیزمی بود که شفافیت انتخابات را تضمین کند. آقای اخلاقی در اعتراض به انتقاد نهادهای ناظر گفت: «این که مرکزهای رأی‌دهی تا ساعت یازده صبح بسته بود و رویدادهای امنیتی که رخ داد، آیا در این موارد نیز احزاب مقصر اند؟»

احزاب سیاسی نیز کمیسیون مستقل انتخابات را به سوء مدیریت متهم کردند. گل حبیب، عضو شورای حزب افغان ملت با انتقاد از مدیریت بد روند انتخابات، گفت: «ما این را تثبیت نتوانستیم که این امر قصدی بوده و یا واقعاً کمیسیون انتخابات

ناامنی و مشکلات تخنیکی انتخابات را در غرب کشور با چالش روبه‌رو ساخت

سبب شد هشت سایت بسته شود. به گفته آنان، این سایت‌ها بیش‌تر در حومه فیروزکوه است و دولت هم نتوانسته امنیت آن‌جا را تامین کند. گفته شده بسیاری از مردم به صورت ناامیدانه به خانه‌های‌شان برگشتند و نتوانستند رأی بدهند. بر اثر حملات پیاپی طالبان بر چند موضع دولتی در غور، هم‌زمان با انتخابات، هشت تن از نیروهای امنیتی کشته و شش تن زخمی شده‌اند.

ناصر خاضع، والی غور بیان کرد: «ما در ۱۸ ساعت گذشته حملات طالبان را داشته‌ایم که هم قوای مردمی همکار با دولت و هم نیروهای امنیتی تلفات داشته‌اند.» به گفته او، با این که صفوف مردم برای رأی‌دهی طولانی بود ولی چالش‌های موجود در این روند غیر قابل پذیرش است.

عبدالقدر غفوری نامزد انتخابات در ولایت غور می‌گوید که مسدود بودن مراکز رأی باعث شده تا هزاران تن از هوادارانش از رأی‌دهی محروم شوند. او می‌گوید که در مناطق دیگر رأی آن‌چنانی نداشت و برای خودش قابل پیش‌بینی بوده است. در ولایت هرات در غرب افغانستان نگرانی جدی امنیتی از همان اوایل صبح مطرح شد. طالبان در ولسوالی گران ولایت هرات با شلیک راکت تلاش کردند تا حتا کسانی که در مرکز این ولسوالی زنده‌گی می‌کنند به پای صندوق‌های رأی حاضر نشوند. در ولسوالی‌های ادرسکن، شیندند، اوبه و کشک کهنه هرات نیز از همان اوایل موجی از حملات طالبان آغاز شد. اما در هرات مشکلات امنیتی به تنهایی چالش‌برانگیز نبود. مشکلات فنی نیز پروسه انتخابات را با پرسش‌های جدی روبه‌رو ساخت. در شهر هرات مرکز این ولایت و برخی از ولسوالی‌ها از همان ساعات ابتدایی روز صف‌های طولبی در کنار مراکز رأی‌دهی ایجاد شد. اما تنها چند دقیقه پس از افتتاح این روند خبرهایی از نبود اسامی رأی‌دهنده‌گان در فهرست کمیسیون و

مدیریت درست نتوانسته است.»

از سویی هم، عبدالله قرقل، معاون حزب جنبش از ناامنی‌های مراکز رأی‌دهی در ولایت‌های شمال کشور خبر داد و گفت: «جنگ در ولایت‌های شمالی به ویژه در قندز از صبح روز اول رأی‌دهی تا پایان آن ادامه داشت.» به گفته‌ی معاون حزب جنبش، آن‌چنان که مسوولان امنیتی تعهد کرده بودند که امنیت را تأمین خواهند کرد، موفق نشدند. آقای قرقل افزود انتخابات نه تنها در کابل بلکه در تمام ولایت‌ها با سوء مدیریت مواجه بود.

ریاست اجرایی اما انتخابات را یک آزمون بزرگ به دولت و ملت عنوان می‌کند و می‌گوید این آزمون به موفقیت سپری شده است. امید میثم، سخنگوی ریاست اجرایی در گفت‌وگو با روزنامه ۸صبح، گفت: «مشکلات تخنیکی و فنی وجود داشت، اما ریاست اجرایی با توجه به شرایط کنونی و دشواری‌هایی که از ناحیه‌های مختلف مردم ما را تهدید می‌کند، ریاست اجرایی این آزمون بزرگ را موفق ارزیابی کرده است.»

آقای میثم تهدیدهای تروریستی را یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های فرا راه انتخابات پارلمانی عنوان کرد و گفت، برخلاف دید که مبنی بر حضور کم‌رنگ رأی‌دهنده‌گان وجود داشت، حضور و علاقه‌مندی فوق‌العاده بود.

این در حالی است که گزارش‌ها می‌رسانند که در جریان دو روز رأی‌دهی ۲۷۴ نفر تنها در ولایت‌های شمال و شمال‌شرق کشور کشته و زخمی شده‌اند.

در همین حال، نیکولاس کی، سفیر بریتانیا در کابل نیز از حضور گسترده رأی‌دهنده‌گان و تأمین امنیت روز رأی‌دهی ستایش کرده است. سفیر بریتانیا که در نخستین روز رأی‌دهی به یکی از مراکز رأی‌دهی در کابل مراجعه کرده بود، پیروزی در تأمین امنیت مراکز رأی‌دهی را برای نیروهای امنیتی کشور تبریک گفت.

این در حالی است که به گفته‌ی مسوولان امنیتی نزدیک به ۷۰ هزار نیروی امنیتی مصروف تأمین امنیت مراکز رأی‌دهی بودند.

از سویی هم یوناما یا هیأت معاونت سازمان ملل در افغانستان با آن که از حضور و دل‌گرمی رأی‌دهنده‌گان برای انتخابات استقبال کرده است، از دولت، احزاب سیاسی، نامزدان و ادارات امنیتی کشور خواسته است که باید از آرای مردم صیانت کنند. آمارهای کمیسیون انتخابات نشان داده است که هشت میلیون و ۸۰۰ هزار نفر برای رأی‌دهی به انتخابات پارلمانی نام‌نویسی کرده‌اند. در نخستین روز رأی‌دهی که حدود پنج هزار مرکز رأی‌دهی به روی رأی‌دهنده‌گان در سراسر کشور باز بود، حدود سه میلیون نفر موفق شدند رأی بدهند، حالا کمیسیون انتخابات انتظار دارد در روز دوم رأی‌دهی که تنها حدود سه صد مرکز رأی‌دهی باز بوده است، سایر رأی‌دهنده‌گان موفق به رأی‌دهی شده باشند.

این در حالی است که انتخابات پارلمانی با سه سال تأخیر در بیست‌وهشتم و بیست نهم میزان برگزار شد.

خراب بودن دستگاه‌های بایومتریک همه‌جا پیچید. تا ساعت یک پس از چاشت که کمیسیون مستقل انتخابات سهولت‌های تازه‌ای را ایجاد کرد هزاران تن به دلیل آن که نام‌های‌شان در فهرست دست داشته کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات نبود مراکز رأی‌دهی را ترک و به خانه‌های‌شان برگشتند. علاوه بر آن اتمام چارج دستگاه‌های بایومتریک و ناآشنایی کارمندان با این دستگاه‌ها نیز بر مشکلات تخنیکی پروسه‌ی رأی‌دهی افزود.

در همین حال محمدآصف رحیمی والی هرات از برگزاری یک انتخابات خوب در هرات خبر می‌دهد. آقای رحیمی می‌گوید که با تلاش نیروهای امنیتی هرات انتخابات نسبتا امنی در هرات برگزار شد. آقای رحیمی والی هرات تأکید دارد که زنان به صورت ویژه در هرات حماسه‌آفرینی کردند و اشتراک بالایی در این انتخابات داشتند.

آقای رحیمی هم‌چنان تأکید کرد که طالبان پیش از این تهدید می‌کردند تا جلو برگزاری این انتخابات را بگیرند اما موفق نشدند. به گفته والی هرات کمی و کاستی‌هایی نیز در جریان برگزاری انتخابات موجود بود. والی هرات می‌گوید خودش ۱۵ دقیقه منتظر آمدن مواد انتخاباتی بود و روند رأی‌دهی خودش نیز هشت دقیقه به طول انجامیده است.

او تأکید دارد که ده‌ها شکایت از نرسیدن لیست رأی‌دهی و یا نرسیدن لیست تا پس از چاشت منتشر شده است. والی هرات می‌گوید که در روز انتخابات ۱۵ مرکز به دلیل تهدیدات بالای امنیتی در هرات بسته ماندند. والی هرات می‌گوید که بیش از ۶۰۰ شکایت تنها به کمیسیون رسیده‌گی به شکایت‌های انتخاباتی رسیده است.

در همین حال احمدشاه قانونی رییس کمیسیون مستقل انتخابات در هرات می‌گوید که هرات بالاترین سهم‌گیری در غرب افغانستان و دومین میزان مشارکت در افغانستان را داشته است.

در همین حال رییس کمیسیون شکایات انتخاباتی در هرات می‌گوید که ۶۴۹ شکایت به این نهاد رسیده از جمله مشکلات تخنیکی و دخالت نامزدان در روند رأی‌گیری بوده است.

می‌گوید که زورمندان نیز در بخش‌هایی از هرات در امور انتخابات دخالت کردند. او تأکید دارد شکایت‌هایی وجود دارد که اگر مستندسازی شود امکان ابطال بخشی از آرا وجود دارد. در بادغیس طی دو روز گذشته شبکه‌های مخابراتی قطع بوده‌اند و گزارش آن‌چنانی از وضعیت انتخابات موجود نیست. دیروز یک‌شنبه از ۱۵ مرکزی که در هرات مسدود مانده بود در تنها دو مرکز انتخابات برگزار شد.

جنگ افغانستان

استراتژی پیروزی چیست

تمیم عاصی معاون اسبق وزارت دفاع ملی در امور استراتژی و پالیسی، فعلا نامزد دکترا در مطالعات امنیتی و دفاعی در کالج شاهی لندن است.

جنگ افغانستان چند لایه و تحمیلی و نیابتی است. سه لایه بزرگ آن جهت و چوب سوخت جنگ را در افغانستان تشکیل می‌دهند. این سه لایه عبارت اند از رقابت‌های قدرت‌های بزرگ، بازی کشورهای منطقه و رقابت‌های داخلی قومی و سمتی برای تصاحب قدرت است. اما پدیده جنگ مشخصه و یک حقیقت تلخ تاریخ سیاسی – اجتماعی افغانستان به شمار می‌آید. این پدیده در تمامی حیات سیاسی – اجتماعی – اقتصادی و مذهبی ما تنیده است. امروز اقتصاد ما اقتصاد جنگی، ادبیات ما ادبیات حماسی و جنگی و حتا روایت‌های مذهبی ما زیادتر جنگی و خشن است و جنگ فعلی افغانستان نیز از این قاعده مستثنا نیست و می‌شود در همین چارچوب تعریف شود.

اما سوال اساسی این‌جا است که چی باید کرد و چطور باید از این منجلاب و دور بطلان من‌حيث شهروندان این سرزمین بیرون آمد؟ دقیقا طرح سوال در این‌جا مهم‌تر از جواب آن است چون سوال درست ما را به جواب درست و سرمنزل مقصود خواهد رساند تا بتوانیم تا گره از این معما بکشاییم و پیروزی را تعریف کنیم.

بنا برای این که بتوانیم استراتژی پیروزی را در جنگ روان افغانستان تعریف کرده باشیم، دقیقا باید در پنج محور پنج سوال اساسی را طرح کنیم که: ماهیت جنگ جاری افغانستان چیست؟ دشمن کیست؟ منابع و قابلیت‌های ما برای مهار این جنگ چیست؟ آسیب‌شناسی – کمی و کاستی‌ها در کجاست؟ و بالاخره پیروزی چیست و استراتژی رسیدن به پیروزی چیست؟

در این یادداشت کوشش خواهد گردید تا از طریق جواب به این پنج سوال محوری بتوانیم ماهیت جنگ افغانستان را تعریف کرده و دشمن‌شناسی کرده و بعداً به سراغ ابزار دفع و طرد جنگ دشمن و مهار جنگ جاری افغانستان با به کارگیری تمامی ابزار قدرت ملی افغانستان یعنی: قدرت سیاسی، نظامی، اقتصادی و اجتماعی استفاده نموده تا بتوانیم نتایج این جنگ را به اساس پیش‌شرط‌ها و شرایط خود شکل بدهیم.

الف. ماهیت جنگ افغانستان چیست؟

اساساً جنگ‌های افغانستان ماهیت استخباراتی و نیابتی دارند. جنگ فعلی افغانستان نیز یک جنگ استخباراتی و نیابتی است که بازی‌گران آن را طرف‌های مختلف تمویل و تجهیز می‌کنند. در باره ماهیت جنگ جاری افغانستان سه مکتب فکری وجود دارد: ۱. ملی‌گرایان چون حامد کرزی و حامیان‌شان که می‌گویند این جنگ تقابل منافع قدرت‌های بزرگ و منطقه است و افغان‌ها و افغانستان نباید میدان چنین رقابت‌هایی گردند. ۲. مکتب مبارزان علیه تروریزم و افراطیت که عقیده راسخ دارند که افغانستان علیه هیولای تروریزم بین‌المللی می‌جنگد و این من‌حيث یک داعیه ملی برای بقای افغانستان مهم است و بالاخره ۳. مکتب غربی‌ها که اساسا می‌گویند جنگ افغانستان ناشی از فطرت اجتماعی □ جغرافیای افغانستان بوده که چوب سوخت این جنگ تضادهای قومی و اقتصاد جرمی است.

اما حقیقت امر، ترکیبی از هر سه مکتب فکری است. جنگ روان افغانستان یک جنگ تحمیلی استخباراتی و نیابتی قدرت‌های بزرگ و منطقه در خاک افغانستان است که متأسفانه تضادهای اجتماعی و اقتصاد جرمی ابزار تداوم این جنگ است. بنا قسمتی از این جنگ مربوط افغان‌ها است که باید از طریق یک گفتمان ملی و راه‌کارهای قومی و ولسی باید حل گردد و قسمتی از آن از کنترول ما خارج بوده که ما تنها می‌توانیم با تدبیر صحیح امنیت ملی و دنبال کردن یک سیاست خارجی زیرک، متوازن و چندبعدی آن را مهار کنیم.

ب. دشمن کیست و استراتژی جنگی‌اش چیست؟

دشمن‌شناسی یکی از اساسات تیوری جنگ و صلح است. دشمنان مردم افغانستان را می‌توان در سه کتگوری دسته‌بندی کرد: الف. سازمان‌های استخباراتی منطقه و قدرت‌های بزرگ همراه به مزدوران و نفوذی‌های‌شان. ب. بازی‌گران اقتصاد جرمی که شامل قاچاق‌بران، فاسدان سیاسی و اقتصادی است و بالاخره ج. چوب سوخت یعنی سربازانی که در دو طرف جنگ تحت پرچم‌ها و داعیه‌های

مختلف جنگ به نام‌های مختلف طالب، داعش و امثالهم می‌جنگند.

در افغانستان بیش از ۶۰ هزار تروریست که یک‌سوم‌شان را خارجی‌ها تشکیل می‌دهند علیه مردم و حکومت افغانستان می‌جنگند. بیش‌ترین این‌ها افغان‌هایی استند که بنا به دلایل مختلف سیاسی – اقتصادی – اجتماعی تحت پرچم‌ها مختلف می‌جنگند اما بیش‌ترین‌شان به خاطر فقر و تنگ‌دستی و عدم رسیده‌گی حکومت برای رفع مشکلات‌شان می‌جنگند. خارجی‌هایی که در افغانستان می‌جنگند تحت چتر گروهک‌های تروریستی پاکستانی (پنجابی، سندی، افریدی و وزیرستانی)، گروه‌های تروریستی آسیای میانه (جنش) به اصطلاح اسلامی ترکستان شرقی، حرکت به اصطلاح اسلامی ازبکستان و غیره) و گروهک‌های تروریستی بین‌المللی (القاعده و داعش) می‌باشند.

این کالبد شکافی مختصر اما مخوفی از دشمنان مردم و نظام افغانستان است که مهار و دفع و طرد هر گروه خواهان نسخه مختص به خودشان می‌باشد. اما برای افغان‌هایی که بنا به دلایل مختلف می‌جنگند باید فرصت مصالحه و متارکه جنگ را فراهم کرد و برای خارجیان پیام واضح بدهیم که یا خارج شوید و یا هم از بین خواهید رفت.

اما استراتژی جنگی طالبان و حامیان آن‌ها همان نسخه دهه‌ی هشتاد و نود میلادی است. یک جنگ چریکی استخباراتی که هدف اساسی آن از بین بردن زیربناهای امنیتی و نظامی و خسته ساختن شریکان بین‌المللی افغانستان است. دگروال یوسف یکی از افسران قبلی ارتش پاکستان در کتاب تلک خرس به آن استراتژی «قتل با هزار زخم» یاد کرده بود. این استراتژی باعث خسته‌گی، فرسایش و نهایتاً سرنوگنی ارتش‌ها در طول تاریخ شده است.

ج. منابع و قابلیت‌های ما برای مهار این جنگ چیست؟ افغانستان باید تمامی ابزار قدرت ملی خود که عبارت از ماشین نظامی و امنیتی، دستگاه سیاست خارجی و ادارات عدلی و قضایی‌اش هست را برای مهار این جنگ بکار بگیرد. جنگ جاری افغانستان تنها با قدرت نظامی و امنیتی مهار نخواهد شد، چون این جنگ اصالتا یک شورش داخلی نبوده و ریشه‌های عمیق منطقه‌ای و جهانی دارد. بنا نیازمند تدبیر و سازکارهای فرانظامی و امنیتی است. اما برای این امر منابع ما چی است؟

قدرت نظامی افغانستان در نیروهای امنیتی و دفاعی افغان متبلور است. این نیروها شامل اردوی ملی، پولیس ملی و امنیت ملی است. اردوی ملی افغانستان یک نیروی با اعتبار و ملی است که می‌تواند به خوبی از تمامیت ارضی و حاکمیت ملی افغانستان دفاع و حراست کند، اما باید به معنای کلمه به یک اردو بدل شود. اردوی فعلی افغانستان تنها صنف پیاده داشته و قوای هوایی آن نیز در حال انکشاف است اما صنوف هشت‌گانه اردو که زهدار، راکت، توپچی و غیره می‌باشد در آن وجود ندارد و یا هم بسیار ضعیف حضور دارند. این کاستی باید رفع شود. اما به صورت کل یک نیروی مجهز، ملی و قابل اعتماد است. اما پولیس و امنیت ملی افغانستان با وجود تمام سرمایه‌گذاری‌ها هنوز هم فرسوده و با چارچوب قانونی و حقوقی دهه هفتاد و هشتاد فعالیت می‌کنند. قانون تشکیلات و صلاحیت‌های پولیس و امنیت ملی افغانستان یا وجود ندارد و یا هم اگر هست نیاز به بازنگری جدی دارد. بنا این دو نیرو باید به صورت بنیادی مدرن‌سازی شود و اصلاحات در آن‌ها به وجود بیاید.

ابزار قدرت ملی دوم که می‌تواند ما را برای به حاشیه راندن تروریستان و حامیان‌شان در منطقه و جهان کمک کنند، دستگاه سیاست خارجی و امنیت ملی افغانستان است. متأسفانه دستگاه سیاست خارجی افغانستان زیادتر پوشالی و تشریفاتی است و تنها یک تعداد محدودی از کدرهای ورزیده دارد که سیاست‌گذاری و تطبیق آن سیاست‌ها فردمحور و مربوط به شخصیت‌ها در این دستگاه می‌شود. ما نیاز جدی به یک دیپلماسی فعال برای مشروعیت‌زدایی از طالبان و همکاران تروریست‌شان داریم و باید منابع تمویل تروریستان را از طریق سازکارهای دیپلوماتیک قطع و به حاشیه بکشانیم.

و بالاخره این عدالت و حاکمیت قانون است که موفقیت ما در تأمین یک نظام سیاسی – اجتماعی عادل و کارآمد در مقابل مجرمان و فاسدان متبلور می‌کند. این عدالت سریع و

امنیت کاذب طالبان بود که از طریق روش‌های ظالمانه برای مردم حس کاذب امنیت داده بود. متأسفانه این هنوز هم در اذهان یک تعداد مردم خوب و بد زنده است. بنا برای این که بتوانیم مشروعیت نظام را حفظ و بسط دهیم نهایت ضروری است تا نظام عادل و حاکمیت قانون بلامنازع داشته باشیم. پس ارگان‌های عدلی و قضایی افغانستان چون لوی‌سارنوالی و محاکم ثلاثه در همکاری با پولیس نقش اساسی در پیروزی این جنگ دارند.

د. آسیب‌شناسی – کمی و کاستی‌های ما در کجاست؟ جنگ جاری جنگ برای بقای افغانستان است. شکست و پیروزی در این جنگ سرنوشت نسل‌های آینده ما را رقم خواهد زد و سنگینی مسوولیت و بهای آن بس بزرگ است و تنها با صداقت و راست‌گویی در مقابل قدرت است که می‌توانیم آسیب‌های‌مان را شناسایی کنیم و به آن برسیم. اما آسیب‌های ما من‌حيث یک نظام برای تداوم و پیروزی در این جنگ چیست؟

۱. بسیج ملی تحت بیرق اسلام و دفاع مقدس: ما افغان‌ها در یک دفاع مقدس از سرزمین و مردم‌مان قرار داریم و اگر این جنگ – جنگ افغان‌ها است پس باید ملت و تمامی اقشار تشکیل‌دهنده‌ی آن به حمایت نیروهای امنیتی و دفاعی و حکومت مشروع افغانستان بایستند. متأسفانه ما در افغانستان یک گفتمان و روایت مشترک از این جنگ نداریم تا اساس یک اجماع ملی را برای بسیج مردم تشکیل بدهد. بنا نخستین کاستی ما بسیج ملی برای دفاع مقدس است.

۲. اجماع منطقه‌ای و بین‌المللی روی جنگ افغانستان: بعد از حملات یازدهم سپتامبر و آغاز جنگ افغانستان دنیا و منطقه یک اجماع کامل در مورد حقانیت جنگ افغانستان داشتند. ما در خط اول مبارزه علیه تروریزم قرار داشته و خط مقدم دفاع از کشورهای آسیای میانه و ایران و روسیه در مقابل تروریزم استیم. امروزه به قیمت بهای خون جوانان افغان است که تاشکند، دوشنبه، تهران و مسکو امن است. اما متأسفانه این درک هیچ و یا کم‌تر در پایتخت‌های این کشور وجود دارد. متأسفانه با تشدید رقابت‌ها میان امریکا و روسیه، ایران و سعودی و افزایش تنش میان پاکستان و امریکا این اجماع از هم پاشیده است. از عدم این اجماع است که طالبان سود برده و مورد حمایت من‌حيث یک گروه نیابتی قرار می‌گیرند. بنا نهایت مهم است تا با یک دیپلوماسی زیرکانه و نهایت حساس این اجماع شکسته را دوباره احیا نموده تا بتوانیم مشروعیت سیاسی و تعدد منابع تمویل طالبان و همکاران تروریستی‌شان را قطع کنیم.

۳. تمویل نیروهای امنیتی و شکننده‌گی پی‌آمدهای سیاسی – امنیتی آن:

مقوله مشهوری است که عسکر زمانی می‌جنگد که شکم سیر و انگیزه بالا داشته باشد. نیروهای امنیتی و دفاعی افغان از طرف ناتو و شریکان بین‌المللی ما تمویل می‌شوند و این تمویل شکننده و غیر قابل پیش‌بینی است، با وجود این که برای ما تعهدات چندین ساله برای تمویل می‌دهند اما باید راه حل و چاره‌ی افغانی برای افزاینه‌سازی مصارف امنیتی و دفاعی افغانستان بسنجیم. پس نهایت حیاتی و مهم است تا حکومت افغانستان با شرکای بین‌المللی‌اش و هم‌چنان نهاد‌های مالی ملی خود یک چارچوب برای اقتصادی‌سازی تمویل نیروهای امنیتی و دفاعی افغان بسازند، چون هیچ کشور تا ابد نمی‌تواند برای تمویل نیروهای امنیتی و دفاعی‌اش چشم به انتظار کمک مالیه‌دهنده‌گان کشورهای همکار باشد. نیروی امنیتی افغان و پایدار تنها ضامن امنیت ملی ما خواهد بود.

۴. فرسوده‌گی و ناکارایی جامعه‌ی اطلاعاتی و استخباراتی افغانستان و نیازمندی به اصلاحات:

جنگ افغانستان اصالتاً و به شکل طبیعی یک جنگ استخباراتی – اطلاعاتی است. جنگ‌های استخباراتی از جنگ‌های منظم جبهه‌ای و متعارف فرق داشته و متفکرین نظامی معاصر آن ماثو تسه تونگ، چه‌گوارا، فیلد کاسترو و احمدشاه مسعود شهید و دیگران به شمار می‌آیند. استخبارات و اطلاعات بشری، تخنیکی و جغرافیای چشم

و گوش و ستون فقرات پلان‌گذاری را در عملیات‌ها تشکیل می‌دهد. پس هوشیاری و وجود تشکیلات وسیع کاراً و مؤثر استخباراتی که با آخرین تکنولوژی و آموزش‌های استخباراتی مجهز باشند یک نیز میرم و حیاتی است. متأسفانه ما فعلا در این موقعیت قرار نداریم و جامعه‌ی استخباراتی افغانستان به یک بازنگری اساسی و تقسیم کار ضرورت دارند. مشخصاً تشکیلات، پرسونل، نظام آموزش پرورش، طرز فکر و دید استراتژیک و چارچوب حقوقی و قانونی فعالیت‌شان باید بازنگری و نوسازی شود.

۵. اجماع سیاسی و انگیزه در نیروهای امنیتی و دفاعی افغانستان:

برد و باخت جنگ‌ها را انگیزه و یک روایت ساده تعیین می‌کند. حقانیت و مشروعیت استعمال قوه عسکر گرسنه را سیر و سیر را گرسنه می‌کند. بهترین اردوهای دنیا زمانی که بدون انگیزه به میدان‌های جنگ می‌روند شکست خورده و سرافکننده از آن‌جا بر می‌گردند چون داعیه و حقانیت جنگ سخت نزد عساکر و افسرانی که مجربان جنگ استند، تحت سوال قرار می‌گیرد. نمونه‌ی بارز چنین حالتی شکست امریکا در جنگ ویتنام بود، چون که اساساً حقانیت و مشروعیت آن جنگ نزد سیاسیون مردم و رهبری حکومت و بالاخره حتا سرباز و افسر زیر سوال بود.

پس برای پیروزی در جنگ جاری افغانستان نهایت حیاتی و مهم است تا سیاسیون افغانستان و رهبری کشور با یک صدا صرف نظر از اختلافات سیاسی‌شان در حمایت از نیروهای امنیتی و دفاعی قرار گرفته و دولت باید از طریق برنامه‌های مبتکرانه از قبیل کمپین‌ها، ختم قران عظیم‌الشان، ترانه‌ها و مستندها و دیگر ابتکارات انگیزه و مورال این نیرو را بلند بربرد.

۶. جنگ روانی:

جنگ روانی عبارت از جنگ روایت‌ها و جنگ مشروعیت در اذهان مردم و جهان است. فعلا در افغانستان یک جنگ روانی تمام‌عیار علیه مردم و حکومت افغانستان جریان دارد. این جنگ روانی سه هدف به هم مرتبط اما جداگانه را دنبال می‌کند: ۱. زیر سوال بردن مشروعیت حکومت افغانستان. ۲. تقسیم اقوام و زبان‌ها در افغانستان و نفرت‌پراگنی میان آن‌ها. ۳. مایوس‌سازی شریکان بین‌المللی افغانستان از ادامه‌ی کمک‌ها به کشور ما و در نهایت غیر قابل اعتماد معرفی کردن حکومت افغانستان و افغان نزد جامعه بین‌المللی. منابع و ابزار این جنگ روانی متعدد و مختلف است، اما در چهار کتگوری شبکه‌های اجتماعی، رسانه‌های تصویری و چاپی، سیاسیون مزدور و باج‌گیر و قتل‌های زنجیره‌ای آن را می‌توان دسته‌بندی کرد.

متأسفانه ما من‌حيث حکومت هنوز برای مهار این جنگ همراه به شریکان بین‌المللی خود ناکام مانده‌ایم و باید تدابیر جدی و جامع را زیر چتر یک استراتژی جامع روی دست بگیریم.

ذ. تعریف ما از پیروزی و استراتژی رسیدن به پیروزی چیست؟

پیروزی یعنی شکست طالبان و تروریستان همکارشان به هر قیمت و هر ابزار تا آخرین تن ما باقی و زنده استیم. این روایت پیروزی است و این دقیق روایتی است که طالبان هنوز دنبال کرده‌اند. ما تا هنوز از طالبان و رهبری شان داعیه صلح را نشنیده‌ایم. آن‌ها تاکید دارند که تا آخرین طالب برای شکست امریکایی‌ها و حکومت افغانستان خواهند جنگید و کسانی که در جریان مسایل جاری افغانستان قرار دارند آتش‌بس آخری را که اعلان کردند، صرفاً نمایشی و به اساس فرمایش‌های لوی‌درستیز ارتش پاکستان بود. پس تعریف ما نیز از پیروزی شکست طالبان در میدان‌های جنگ در آب، زمین و هوا تا آخرین سرباز، بریدمل و عسکر شجاع افغانستان بوده تا این که طالبان از یک موضع ضعف به میز مذاکره حاضر شوند ولی استراتژی رسیدن به چنین پیروزی چی است؟

استراتژی رسیدن به چنین پیروزی چهار عنصر اساسی: بسیج ملی، اصلاحات گسترده در سکتور امنیتی خصوصاً ارگان‌های اطلاعاتی و استخباراتی، دستگاه دیپلوماسی فعال و دوراندیش و گسترش حاکمیت قانون و عدالت است. با آمیزش و استفاده هم‌آهنگ از این عناصر است که ما می‌توانیم بر دشمن پیروز شویم اما جنگ جاری افغانستان یک جنگ پیچیده و نسلی است و یک‌شبه توقع ختم آن را نباید داشت. مدت زمان تداوم این جنگ را سخت است که پیش‌بینی کنیم، اما جنگ نسلی خواهد بود و توقع ختم آن به زودی به دور از امکان است. تا ختم این جنگ به صداها و هزاران نفر دیگر نظامی و غیرنظامی قربانی خواهد شد و متأسفانه این یک حقیقت و چهره‌ی وحشت‌ناک جنگ است. افغانستان فعلاً در یک دوراهی حساس تاریخ خود قرار دارد که تصمیم امروز سرنوشت چندین نسل آینده ما را رقم خواهد زد، اما سرنوشت و آینده درخشان آن‌ها در گرو یک پیروزی نظامی و صلح با وقار با دشمنان ما است. این تنها صلح پایدار دست بیابیم، در غیر آن هر صلحی که از بطن یک معامله و نه یک پروسه بیرون بیاید، شکننده و نسخه‌ی تباهی برای نسل‌های آینده ما خواهد بود.

ناروی از زنانی که به مردان آلمانی دل باخته بودند، عذرخواهی کرد

از دست دادن شغل و نهایتاً به ترک وطن وادار می‌شدند. بازجویی از سوی مقام‌های دولتی، بازداشت و از دست دادن شهروندی از جمله‌ی دیگر مشکلاتی بوده که این زنان با پایان یافتن جنگ دوم با آن روبه‌رو شدند. در طول جنگ جهانی دوم ۳۰۰ هزار نیروی نظامی آلمان نازی در خاک ناروی به سر می‌بردند. یک تخمین محافظه کارانه از مرکز مطالعات هولوکاست و امور اقلیت‌ها در اروپا نشان می‌دهد که در خلال جنگ دوم دست‌کم ۳۰ تا ۵۰ هزار دختر نارویژنی با سربازان آلمانی رابطه جنسی داشته‌اند.

عذرخواهی از کودکان گروهی از این زنان نه تنها از سرزمین خود اخراج می‌شدند که مجبور بودند با فرزند خود راهی آلمان یا کشورهای دیگر بشوند. این رفتار به زنان نارویژنی ختم نمی‌شد و در زمان‌های فرزندان آنان نیز هدف «رفتارهای غیرانسانی» قرار می‌گرفتند.

دولت ناروی در سال ۲۰۰۰ نیز به طور رسمی از ۱۰ تا ۱۲ هزار کودک زاده شده از مادر نارویژنی و پدر آلمانی به خاطر برخورد صورت گرفته عذرخواهی کرده بود.

دولت ناروی از جهت «رفتار غیرانسانی» که در طول جنگ جهانی دوم با زنان این کشور انجام داده، عذرخواهی کرد. این زنان/دوشیزه‌گان در جریان جنگ بین‌الملل دوم، دل به مهر سربازان آلمانی بسته و با آنان وارد رابطه‌ی جنسی شده بودند.

این عذرخواهی رسمی در ۷۰مین سال‌گرد تدوین اعلامیه‌ی حقوق بشر سازمان ملل انتشار یافت.

ارنا سلیبرگ، نخست وزیر ناروی این عذرخواهی رسمی را بیان داشته است.

یاحتمل بسیاری از زنانی که هدف این عذرخواهی هستند دیگر حیات نداشته باشند اما دولت ناروی از خانواده‌ی آنان نیز بابت آن چه در گذشته اتفاق افتاده عذرخواهی کرده است.

سخن این عذرخواهی به ماجرای برخورد با زنانی بر می‌گردد که در دوران جنگ دوم با سربازان آلمانی روابط عاشقانه داشتند و یا با آنان ازدواج کرده بودند.

جنگ جهانی دوم و انتقام از زنان زنان نارویژنی که در رابطه با سربازان آلمانی به سر می‌بردند با انواع تنبیه‌ها روبه‌رو بودند، از سرزنش و توهین گرفته تا

کاخ سفید: از پیمان منع تولید موشک با روسیه خارج می‌شویم

نظامی روسیه برای برخورد با کشورهای عضو ناتو، باور دارد که ادامه‌ی اجرای این پیمان میان روسیه و آمریکا تبدیل به فرصتی برای چین گشته تا توان موشکی خود را به جهت افزایش سلطه‌ی نظامی بر شرق آسیا، افزایش دهد. به سخن آقای ترامپ، وجود تلاش روسیه و چین برای تولید و توسعه موشک‌های هسته‌ای کوتاه‌برد و میان‌برد، ادامه‌ی تعهد یک جانبه آمریکا به پیمان قدیمی این کشور با روسیه، منطقی نیست.

جان بولتون، مشاور امنیت ملی آقای ترامپ بنا دارد در جریان سفر هفته‌ی آینده خود به مسکو، ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه، را در جریان این تصمیم آمریکا قرار دهد.

پیمان منع تولید موشک‌های هسته‌ای، در سال ۱۹۸۷، توسط رونالد ریگان، رئیس‌جمهوری وقت آمریکا و میخائیل گورباچف، دبیرکل حزب کمونیست اتحاد جماهیر شوروی، امضا شد.

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا بنا کرده است کشورش را پس از بیش از ۳۰ سال، از پیمان منع تولید موشک‌های هسته‌ای میان‌برد و کوتاه‌برد با روسیه خارج کند.

آقای ترامپ باور دارد که، روسیه به این پیمان متعهد نبوده/ نیست و بارها با آزمایش موشک‌های جدید آن را زیر پا کرده است.

بنابراین کاخ سفید اعلام کرده که آمریکا از این پیمان خارج می‌شود.

باراک اوباما، رئیس‌جمهوری پیشین ایالات متحده نیز ادعای آقای ترامپ را مطرح کرده بود ولی گفته بود که به جهت جلوگیری از وقوع جنگی تسلیحاتی از آن پیمان خارج نخواهد شد.

روسیه پیوسته نقض پیمان موشکی با آمریکا را رد کرده است.

با این حال، کاخ سفید گذشته از این که نگران افزایش توان

دکترهنی، اوبولگولواومالداری وزارت
وزارت زراعت، آبیاری و مالداري

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت
دولت جمهوري اسلامي افغانستان

Islamic Republic of Afghanistan
Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock

معينيت مالي و اداري
رياست تهيه و تداركات

اطلاعیه تصمیم اعطای قرارداد

بدینوسیله به تاسی از فقره (۲) ماده چهل و سوم قانون تدارکات به اطلاع عموم رسانیده می‌شود، که ریاست تهیه و تدارکات وزارت زراعت، آبیاری و مالداري در نظر دارد، قرارداد، اعمار شبکه آبیاری کندو قلعه واقع قریه نغلو ولسوالی سروبی ولایت کابل را با شرکت محترم ساختمانی فرحان سدیدس دارای جواز نمبر (۳۶۹۳۰) آدرس، اکاخیل پلازا ناحیه دوم شهر جلال آباد- افغانستان را به قیمت مجموعی (۷,۰۸۶,۳۱۰,۳۹) هفت میلیون هشتاد و شش هزار سصد و ده اعشاریه ده افغانی اعطاء نماید.

اشخاص حقیقی و حکمی که هرگونه اعتراض در زمینه داشته باشند، می‌توانند اعتراض خویش را از تاریخ نشر این اعلان الی هفت روز تقویمی طور کتبی توأم با دلایل آن به ریاست تدارکات، وزارت زراعت، آبیاری و مالداري واقع جمال مینه ناحیه سوم کابل، افغانستان طبق احکام ماده پنجاهم قانون تدارکات ارائه نمایند.

این اطلاعیه به معنی عقد قرارداد نبوده و الی تکمیل میعاد فوق الذکر و طی مراحل قانونی بعدی، قرارداد منعقد نخواهد شد.

giz Call for expressions of interest "83302726" "Services"

The Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH is implementing Technical Cooperation measures on behalf of the Government of the Federal Republic of Germany.

GIZ Office now invites experienced and financial solvent bidders to supply and deliver the Wireless Internet Services for All GIZ Offices in Afghanistan.

To claim the tender documents for the bidding process, please kindly send your expression of interest letter along with the factsheet and copies of required documents mentioned in the shortlisting criteria below with reference # 83302726 to GIZ Office, Charahi-e-Sedarat, House Nr.: 33/2, Kabul- Afghanistan no later than 24/10/2018 until 16:30h (Af. Local Time). Late EOI shall be rejected.

Shortlisting criteria for "Expressions of interest"

No.:	Description	Allocated Marks
1	The ISP should prove possessing a non-Afghan Telecom line for Back-up purposes (Afghan Telecom's backup system is not reliable and will not be accepted).	15
2	The ISP must have specific knowledge, experience and competence in Wireless networks (Microwave/WiMAX).	15
3	Copy of valid ISP License (for provision of Wireless internet services to Kabul and all cities in Afghanistan) and authorization letter from Ministry of Communication for provision of Wireless internet services plus manage VPN services and VOIP in Afghanistan.	15
4	At least 3 contracts in field of provision of Wireless internet services for International organizations.	10
5	The ISP should have an after-sales service center / Spare equipment depot to avoid internet service interruptions.	15
6	Company profile (tailored precisely to our requirements) and provide other relevant details as attachment. (GIZ reserve the right to ask for additional information and or documents for verifying application's capacity). In addition to verification of documents submitted, GIZ will undertake site visits as required for physical verification of applicant's capacity.	10
7	The ISP should not have been blacklisted by any Govt. department as on the date of bid submission.	10
8	List of all frequencies in Afghanistan with evidence that your company can obtain the required frequencies for dedicated internet connections.	10

• که در چانوم رای و رکونکیو به فهرست کپی درج نه‌وی، د اړوند طرز العمل له مخې، هغه رای ورکونکو حق نلری.

د رای وډ کولو پر حق اعتراض

ناتنې کسان د چا د رای وړ کولو د حق یاره کې اعتراض او شکایت کولی شي:

• در آی و در کولو شهر ایطو با ندی برابر کسان؟

■ مسئول مراجع اور وفد خارونگی چی باورلیکونه لری

اعتراض او شکایت باید در رأی صندوق کمی تر رأی اچولو مخکنی د رأی ورکولو د محل له رئیس سره شریک کړی شي. د محل رئیس دې باره کې پریکړه کوي او اعتراض او شکایت له شوقي پریکړې او د لایونو سره د رأی ورکولو د محل په ژورنال کې ثبتوي. که معترض او شکایت کوونکی د محل د رئیس په پریکړه راضي نه وي، خپل شکایت اړونده فورمه کې- چې د رأی ورکولو محل کې شته، درجوي. لایحې او طرز العمل ته په پام سره، د اعتراض او شکایت موارد همداغه کمیسیون ته راجع کېږي. د یادونې وړ ده چې مشاهد بنسټونه د اعتراض او شکایت حق نه لري.

آف معلوماتی صفحه: اعتراضونه اور شکایتونه

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د ټاکنو خپلواک کمیسیون

Islamic Republic of Afghanistan
Independent Election Commission

جمهوری اسلامی افغانستان
کمیسیون مستقل انتخابات

اعتراضونه او شکاتونه

د ټاکنو خپلواک کمیسیون د ۱۳۹۷ کال د میزان پر ۲۸مه نېټه د ولسي جرگې له لپاره ټاکنې کوي. له دې امله چې د رای ورکولو حق او د کانديدولو حق د هېواد د اتباعو قانوني حقوق دي او د هېواد ټاکنیز نظام هم هېوادوالو ته په سیاسي نظام کې د استازیتوب د زمینه پر ابرو لو له پاره کار کوي. نو د ټاکنو پر وړاندې رای ورکولو محل ته د دننه کېدا پر مهال رای ورکوونکي مختلف دي چې:

• قبله د تابعیت تذکره او د نوم ثبتونې هغه تصدیق وینې چې کمسیون د ده د هویت د تثبیت له پاره مشخص کړی:

• د تابعیت د تذکری او دنوم ثبتونی د تصدیق مشخصات د رای ورکوونکیو له فهرست سره تطبیق یږي؛ او

دآريانا افغان هوائی شرکت

با اجرای ترينتنگ های مسلکی هوانوردی
همه ساله برای عملۀ پروازی مطابق قوانین بین المللی هوانوردی
جهت ارائه خدمات صحی در جریان پرواز و
انتقال مريض محترم در خدمات هموطنان عزیز قرار دارد.

د آريانا افغان هوايي شرکت
ARIANA AFGHAN AIRLINES

WWW.FLYARIANA.COM

CUSTOMER SERVICE :
+93 (0) 777 071333 | +93 (0) 700 071333
+93 (0) 786 071333 | +93 (0) 790 071333

flyarianaafghan (t) - (f) flyariana